

UMUM TA'LIM MUASSASALARINING TA'LIM SIFATINI BOSHQARISHDA PR TEXNOLOGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH

*A.Avloniy nomidagi Pedagogik mahorat
milliy institute Matbuot, media va muzey
xizmatlari bo'limi yetakchi mutaxassis
Turg'unboyev Farrux Bahodir o'g'li
Tel: 94 165 5001*

Annotatsiya: Ushbu maqolada umumta'lim muassasalarida ta'lim sifatini boshqarishda PR (jamoatchilik bilan aloqalar) texnologiyalarining ahamiyati va ularni takomillashtirish yo'llari tahlil qilinadi. Ta'lim tashkilotlarida ochiqlik, ishonch va ijobiy imidjni shakllantirishda PR texnologiyalarining zamonaviy vositalaridan foydalanishning samarali jihatlari ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: ta'lim sifati, boshqaruv, PR texnologiyalari, axborot ochiqligi, imidj, kommunikatsiya.

Hozirgi davrda ta'lim sifati nafaqat pedagogik yondashuvlar bilan, balki zamonaviy kommunikatsiya vositalarini to'g'ri boshqarish orqali ham belgilanmoqda. Umumta'lim muassasalarining ijtimoiy nufuzini oshirish, jamoatchilik bilan ishonchli va shaffof muloqot o'rnatish, ota-onalar, jamiyat va davlat bilan samarali hamkorlik qilish uchun PR texnologiyalarining imkoniyatlaridan foydalanish dolzarb masalaga aylanmoqda. Bugungi kunda PR (Public Relations — jamoatchilik bilan aloqalar) texnologiyalari faqat yirik korxona va tashkilotlar emas, balki ta'lim muassasalari uchun ham zaruriy vositaga aylanib bormoqda.

PR texnologiyalarining asosiy maqsadi — tashkilotning tashqi va ichki muhit bilan uzviy aloqasini ta'minlash, uni ijobiy imidj bilan ta'minlash, manfaatdor tomonlar orasida sog'lom kommunikatsiyani shakllantirishdir. Umumta'lim muassasalari esa bevosita ijtimoiy institut sifatida jamiyat e'tiborida turadigan muhim tashkilotlar bo'lib, ularning faoliyatini to'g'ri yoritish, ishonch uyg'otuvchi va ijobiy obraz shakllantirish PR texnologiyalarisiz deyarli mumkin emas.

Ta'lim sifatini boshqarish — bu murakkab va ko'p qirrali jarayon bo'lib, u faqat didaktik-metodik vositalar bilangina emas, balki tashkiliy, ijtimoiy-psixologik va kommunikativ yondashuvlar bilan ham chambarchas bog'liq. O'quvchilarning motivatsiyasi, ota-onalarning ishonchi, mahalla va keng jamoatchilikning maktab hayotiga munosabati kabi omillar bevosita PR faoliyati orqali boshqarilishi mumkin. Aynan shuning uchun umumta'lim muassasalarida PR strategiyasi ishlab chiqilishi va amaliyotga tatbiq etilishi ta'lim sifatining yaxshilanishiga xizmat qiladi.

Bugungi kunda umumta'lim maktablarining o'z rasmiy veb-saytlari, ijtimoiy tarmoqlardagi sahifalari, bloglari, press-relizlar chiqarish imkoniyatlari mavjud. Bu vositalardan samarali foydalanish orqali maktab o'z faoliyati haqida doimiy, aniq va ijobiy axborot berib borishi mumkin. Masalan, o'qituvchilarning yutuqlari, o'quvchilarning erishgan natijalari, maktabda o'tkazilayotgan tadbirlar haqida infografika, maqolalar, video lavhalar orqali muntazam axborot uzatish orqali maktabning ijtimoiy imidji shakllanadi.

Biroq, ko'plab ta'lim muassasalarida PR texnologiyalaridan foydalanish hali ham beqaror yoki tizimli emas. Bu esa maktablarning jamiyatdagi nufuzi, ishonchliligi va ta'lim sifati haqida noto'g'ri tushunchalar shakllanishiga sabab bo'lishi mumkin. Maktab rahbariyati PR sohasida malakali mutaxassislar bilan ishlashi yoki o'qituvchilardan biriga PR bo'yicha tayanch bilimlar berilishi maqsadga muvofiq. Shu orqali maktabdagi yangiliklarni yoritish, savol-javob sessiyalari tashkil etish, muhim mavzular yuzasidan ota-onalar, OAV va boshqa manfaatdor tomonlar bilan muloqotni mustahkamlash mumkin.

PR texnologiyalarining yana bir muhim jihati — bu ichki kommunikatsiya vositasi sifatida xizmat qilishidir. O'qituvchilar, ma'muriyat, texnik xodimlar o'rtasidagi axborot oqimini samarali tashkil qilish maktab ichki muhitining sog'lom bo'lishiga yordam beradi. Maktabda mavjud muammolarni ochiq muhokama qilish, ijobiy natijalarni nishonlash, har bir xodimni tan olish, mukofotlash — bularning barchasi PR strategiyasining ichki komponentlariga kiradi.

PR faoliyatining samarali yuritilishi ta'lim sifatini oshirishda quyidagi asosiy jihatlarda muhim rol o'ynaydi:

1. **Ochiqlik va shaffoflikni ta'minlaydi.** Maktab faoliyatiga oid ma'lumotlarning jamoatchilikka muntazam yetkazib borilishi maktabga nisbatan ishonchni kuchaytiradi.
2. **Jamoatchilik bilan hamkorlikni mustahkamlaydi.** Ota-onalar, mahalla faollari, mahalliy hokimiyatlar bilan ochiq muloqot orqali umumta'lim muassasasi hayotiga keng jamoatchilik jalb etiladi.
3. **O'quvchilarda ijtimoiy mas'uliyatni oshiradi.** PR tadbirlarida faol ishtirok etuvchi o'quvchilar o'z maktabi bilan faxrlanadi, bu esa ularning o'qishga bo'lgan munosabatiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.
4. **Maktabning obro'sini oshiradi.** Ijobiy imidj — bu yangi o'quvchilar oqimini jalb etish, yirik grantlar yoki loyihalarda ishtirok etish imkoniyatini kengaytiradi.

Shuningdek, zamonaviy PR texnologiyalarini tatbiq etish orqali umumta'lim muassasalarida boshqaruv jarayonlari ham soddalashtiriladi. Masalan, raqamli platformalar orqali murojaatlar, takliflar va shikoyatlarni tezkor qayta ishlash, natijalari

bo'yicha jamoatchilikka axborot berish — bu ishonch muhitini mustahkamlashga xizmat qiladi.

PR texnologiyalarini maktabga integratsiyalash jarayonida quyidagilar muhim bosqichlar sifatida ko'riladi:

- PR strategiyasini ishlab chiqish;
- Maktab brendini shakllantirish (logotip, shior, ranglar palitrasi);
- Axborot siyosatini belgilash (qaysi ma'lumotlar qanday formatda va qachon e'lon qilinadi);
- Ijtimoiy tarmoqlarda faol ishtirok etish;
- Jamoatchilik fikrini o'rganish (so'rovnomalar, fikr-mulohazalar yig'ish);
- Axborot xavfsizligi va maxfiyligini ta'minlash.

Afsuski, ayrim hollarda PR faqat bayram tadbirlarini suratga olish yoki hisobotlar tayyorlash bilan cheklanib qolmoqda. Bunday yondashuv PRning haqiqiy vazifasi — ishonch va muloqot vositasi bo'lish xususiyatidan yiroqdir. Shu sababli, ta'lim sohasida ishlovchi mutasaddilar, maktab direktor va rahbarlari uchun PR savodxonligini oshirish bo'yicha maxsus seminar va kurslar tashkil etilishi zarur.

Xulosa: Umumta'lim muassasalarida ta'lim sifatini samarali boshqarish uchun PR texnologiyalarini integratsiyalash zarur. Shu asosda jamoatchilik bilan samarali muloqot yuritilishi, ishonch va ijobiy imidj yaratiladi. Davlat siyosati doirasida bu jarayonni ilmiy va amaliy jihatdan yo'lga qo'yish dolzarbdir. Xulosa qilib aytganda, PR texnologiyalarining umumta'lim muassasalarida takomillashtirilishi nafaqat tashqi ko'rinish va imidj uchun, balki mazmunan ta'lim sifatini yaxshilash, ishonchli boshqaruv tizimi yaratish, manfaatdor tomonlar bilan ijobiy aloqalarni rivojlantirish uchun asosiy vositadir. Bunday tizimiy yondashuv orqali zamonaviy maktablar raqobatbardosh, ochiq va ijtimoiy mas'uliyatli tashkilotlar sifatida shakllanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Ta'lim to'g'risidagi Qonuni. – Toshkent, 2020.
2. Kotler F. "Marketing management". – Pearson Education, 2016.
3. Pardaev M. va boshq. "Ta'lim muassasalarida boshqaruv". – Toshkent, 2022.
4. Samig'ov A. "PR texnologiyalari asoslari". – Toshkent, 2021.
5. UNESCO. Education Sector Planning – 2019.